

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Приймальна комісія

ПРОГРАМА фахового іспиту

за ступенем «бакалавр»
спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування
та фондовий ринок
освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

для вступників за іншою спеціальністю, які вступають
на основі вже здобутого ступеня бакалавра

Рекомендовано до затвердження
на засіданні приймальної комісії
протокол № 3 від 22 квітня 2024 р.
Відповідальний секретар
приймальної комісії

_____ Олена ГОРЯЧОВА

- Упорядники: Яріш О.В., завідувач кафедри фінансів та банківської справи, к.е.н., доц.;
Гудзь Т.П., професор кафедри фінансів та банківської справи, д.е.н., професор
Гасій О.В., доцент кафедри фінансів та банківської справи, к.е.н., доц.
Глущенко Ю.А. доцент кафедри фінансів та банківської справи, к.е.н., доц.
- Рецензенти: Стрілець В.Ю., завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин, д.е.н., доц.;
Мілька А.І., завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту, к.е.н., доц.

Розглянуто на засіданні кафедри
фінансів та банківської справи
«28» березня 2024 р., протокол № 8

Зав. кафедри Олена ЯРІШ

Зміст

1. Пояснювальна записка.....	4
2. Деталізована структура фахового іспиту.....	4
3. Структура оцінки та порядок оцінювання.....	17

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового іспиту за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування» орієнтована на абітурієнтів, які вступають на основі вже здобутого за іншою спеціальністю ступеня бакалавра.

Перелік питань для проведення фахового іспиту базується на навчальному матеріалі фундаментальних та спеціальних дисциплін за фахом.

Мета фахового іспиту. Вступ на навчання за ступенем бакалавра полягає у виявленні рівня знань та вмінь вступників, які бажають навчатись у Полтавському університеті економіки і торгівлі за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Завдання програми фахового іспиту. Програма фахового іспиту спирається на освітньо-професійну програму підготовки бакалавра спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок та орієнтована на виявлення теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти та сформованих у них компетенцій у результаті вивчення освітніх компонент за навчальним планом відповідного освітнього ступеня.

Пропонований варіант програми передбачає чітке структурування і розподіл навчального матеріалу за основними розділами. Виклад основних положень тем деталізовано, що полегшує абітурієнту пошук літературних джерел і орієнтирів для підготовки до випробовування.

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається Положенням про приймальну комісію ПУЕТ та Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань.

Деталізована структура фахового іспиту

Основи фінансів

Сутність фінансів та фінансової системи.

Підходи до визначення сутності фінансів: як об'єктивної економічної категорії, їх зміст та форма.

Специфічні ознаки та функції фінансів.

Особливості фінансів як грошової, розподільної та ресурсоутворюючої категорії.

Поняття і характеристика фінансових ресурсів.

Сутність фінансової системи за внутрішньою (змістовою) структурою й організаційною будовою.

Сутність і склад публічних доходів і видатків.

Бюджетна система як складова публічних фінансів та принципи її побудови. Поняття бюджетного процесу.

Фінансова політика держави, її сутність та складові. Типи і види фінансової політики держави.

Бюджетний процес та програмно-цільовий метод у бюджетному процесі.

Сутність податків, їх функції та основні елементи системи оподаткування.

Принципи оподаткування.

Класифікація податків, характеристика їх видів.

Особливості класифікації податків за формою оподаткування, за економічним змістом, об'єкта оподаткування та залежно від рівня державних структур, які встановлюють податки.

Податкова система та податкова політика держави. Особливості оцінки ефективності податкової політики за критеріями: фіскальної достатності; економічної ефективності; соціальної справедливості; стабільності та гнучкості.

Сутність бюджету як економічної категорії.

Бюджетний дефіцит, його причини та наслідки.

Державний борг та його вплив на економіку.

Джерелапогашення державного боргу.

Методи управління державним боргом. Кількісний аспект оцінки боргової безпеки країни та проблеми її управління в Україні.

Інформаційні джерела

Основні джерела

1. Конституція України [Електронний ресурс]: Закон України від 28.06.1996 р. №254к/96-ВР зі змінами та доповненнями: станом на 01.09.2023. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>. – Назва з екрана.

2. Бюджетний Кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 08.07.2010 р. №2456-VI зі змінами та доповненнями: станом на 29.08.2023 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>. – Назва з екрана.

3. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV зі змінами та доповненнями: станом на 13.12.2022 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>. – Назва з екрана.

4. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI зі змінами та доповненнями: станом на 28.07.2023 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>. – Назва з екрана.

5. Про інвестиційну діяльність [Електронний ресурс]: Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII зі змінами та доповненнями: станом на 30.08.2023р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>. – Назва з екрана.

6. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування [Електронний ресурс]: Закон України від 23.09.1999 р. № 1105-XIV зі змінами та доповненнями: станом на 13.07.2023 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>. – Назва з екрана.

7. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття [Електронний ресурс]: Закон України від 02.03.2000 р. № 1533-III зі змінами та доповненнями: станом на 13.12.2022 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>. – Назва з екрана.

8. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування [Електронний ресурс]: Закон України від 09.07.2003 р. № 1058-IV зі змінами та доповненнями: станом на 29.06.2023. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>. – Назва з екрана.

9. Про місцеве самоврядування в Україні [Електронний ресурс]: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР зі змінами та доповненнями: станом на 30.05.2023. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>. – Назва з екрана.

10. Про страхування [Електронний ресурс]: Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР зі змінами та доповненнями: станом на 11.04.2023. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>. – Назва з екрана.

11. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]: Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III зі змінами та доповненнями: станом на 27.07.2022 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>. – Назва з екрана.

12. Про Державний бюджет України на (поточний) рік: Закон України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/>. – Назва з екрану.

13. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки [Електронний ресурс]: Закон України від 23.02.2006р. № 3480-IV зі змінами та доповненнями: станом на 13.07.2023р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>. – Назва з екрана.

14. Про Національний банк України [Електронний ресурс]: Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV зі змінами та доповненнями: станом на 10.06.2023 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/679-14>. – Назва з екрана.

15. Про національну безпеку України [Електронний ресурс]: Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII зі змінами та доповненнями: станом на 24.02.2023 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>. – Назва з екрана.

16. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства [Електронний ресурс]: затв. наказом Мінекономіки України від 19 січ. 2006 р. №14 зі змінами та доповненнями у редакції від 26.10.2010, підстава - v1361665-10 / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06#Text>. – Назва з екрану.

17. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України [Електронний ресурс]: затв. наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 р. № 1277 / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>. – Назва з екрану.

18. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]: Закон України від 12.09.2019р. №79-IX зі змінами та доповненнями: станом на 28.04.2020р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-20#Text>. – Назва з екрана.

19. Про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України

[Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 02.01.2019 № 1 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 17.08.2023, підстава - v0016500-20. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001500-19>. – Назва з екрана..

20. Гасій О.В., Прасолова С.П. Основи фінансів: дистанційний курс [Електронний ресурс] /О.В. Гасій, С.П.Прасолова – Полтава: ПУЕТ, 2023. – Режимдоступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=3742>.

21. Фінанси: підручн. / О.Я. Стойко, Д.І. Дема; за ред. О.Я. Стойка. – К.: Алерта, 2017. – 406 с.

22. Фінанси: навч. посібник в 2-х частинах / [Баранова В. Г., Хомутенко В. П. та ін.] за заг. ред. Баранової В. Г. Одеса: Атлант, 2015. – ч.1. - 344с.

23. Фінанси: Навчальний посібник в 2-х частинах/ [Баранова В.Г., Волохова І.С., Хомутенко В.П. та ін.] за заг. ред. Баранової В.Г. – Одеса: Атлант, 2015. ч.2. – 309 с.

24. Фінанси: навч. посібник / І.С. Волохова, Н.А. Ширкіна, О.Г. Волкова. - Харків: ТОВ «Пром-Арт, 2018. — 263 с.

Додаткові джерела

25. Борисова І. С., Краснікова О.М. Фінанси: Навчально-методичний посібник / І.С. Борисова, О.М. Краснікова. - Полтава: Полтавська державна аграрна академія, 2020. - 254 с.

26. Варналій З. С. Бюджетний процес в Україні : стан та проблеми інституційного забезпечення: [монографія] / З. С. Варналій, Т. В. Бугай, С. В. Онищенко. – Полтава : ПолтНТУ, 2014. – 271 с.

27. Воробйов Ю.М., Ворошило В.В. Фінанси домашніх господарств у фінансовій системі держави: монографія./ Ю.М. Воробйов, В.В. Ворошило. - Сімферополь: ВД «Аріал», 2013. - 232 с.

28. Грушко В. І. Національні фінанси: підручник / В. І. Грушко, О. С. Наконечна, О. Г. Чумаченко. - Київ: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. - 660 с.

29. Замкова Н. Л., Гнидюк І.В., Романовська Ю.А. Державні фінанси: навч. посібник. Вінниця: Вид.-ред. від. ВТЕІ КНТЕУ, 2015. 463 с.

30. Податкова система: Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с.

31. Прасолова С.П. Вплив процентної політики Національного банку на стан грошово-кредитної безпеки України та її економічне зростання / С.П. Прасолова // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». – 2018. - №1(86). – С. 115 – 122.

32. Прасолова С. П. Інститути міжнародного страхового ринку: навчальний посібник+навчальний тренінг / С. П. Прасолова, В.В. Карцева. – Київ:, «SBA-Print», 2020. – 568 с.

33. Prasołova Svitlana, Yarith Olena. Comparative assessment of the basic factors of financial and economic restoration of global competitiveness of Ukraine in

the post-war period (Порівняльна оцінка базових факторів фінансово-економічного відновлення глобальної конкурентоспроможності України у повоєнний період) // Economy and Market Communication Review. - God./Vol. XIII - Br./No. I - Jun/June 2023 - P. 164 - 180.< <https://emc-review.com/sites/default/files/EMC-XIII-broj-1.pdf> >

34. Фінанси інституційних секторів економіки України : монографія I [Т. І. Єфименко та ін.]; за ред. Т. І. Єфименко, М. М. Єрмошенка. Київ : ДННУ «Анад. Фінанс. Упр.», 2014. 582 с.

35. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / Т. С. Смовженко, А. Я. Кузнецова, О. Д. Вовчак та інші – К., ДВНЗ «Університет банківської справи» 2019. – 272 с.

36. Фінансовий ринок: Навч. посібник за заг. ред. Арутюнян С.С. / С.В. Арутюнян, Л.В. Добриніна та інші. – К.: Гуляєва В.М., 2018. – 484с.

37. Фінансова система та її роль у забезпеченні розвитку економіки України : монографія / [В.В. Карцева, О.В. Тимошенко, С.П. Прасолова та інші] ; за заг. ред. В. В. Карцевої. – Полтава : ПУЕТ, 2019. – 254 с.

38. Юхименко П. І., Федосов В. М., Лазебник Л. Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 576 с.

Гроші та грошово-кредитна політика

Сутність, форми грошей та їх еволюція.

Сутність грошового обороту як процесу руху грошей.

Суб'єкти грошового обороту. Сукупний грошовий оборот як макроекономічне явище та оборот грошей на мікроекономічному рівні, їх єдність та відмінності.

Національний дохід і національний продукт як визначальні потоки грошового обороту.

Структура грошового обороту.

Готівковий та безготівковий сектори грошового обороту.

Показники маси грошей, грошові агрегати, їх характеристика, грошова база, її склад.

Сутність, структура, суб'єкти та інструменти грошового ринку.

Особливості прояву на грошовому ринку попиту, пропозиції, ціни.

Інституційна модель грошового ринку.

Банки і небанківські фінансово-кредитні структури як фінансові посередники грошового ринку.

Суть та форми прояву попиту на гроші.

Механізм зміни маси грошей в обороті.

Грошово-кредитний мультиплікатор, його механізм, показники мультиплікатора та чинники впливу на його рівень.

Заощадження та інвестиції в механізмі грошового ринку.

Вплив процентної ставки на заощадження та інвестиції.
Сутність грошової системи, її призначення та місце в економічній системі країни.
Основні типи грошових систем, їх еволюція.
Центральний банк як орган державного регулювання грошової сфери.
Фіскально-бюджетна та грошово-кредитна політика в системі державного регулювання економіки.
Сутність, форми прояву та закономірності розвитку інфляції.
Сутність, форми, функції, об'єкти та суб'єкти кредиту.
Передумови формування та структурна схема побудови кредитної системи. Функції кредитної системи.
Інтеграційні процеси та створення міжнародних валютно-кредитних установ.
Роль центральних банків у проведенні грошово-кредитної політики.
Операції центральних банків, їх особливості та зміст.
Пасиви й активи банку. Відображення операцій у балансі центрального банку.
Емісія грошей та регулювання готівкового грошового обігу.
Сутність, види та інструменти грошово-кредитної політики.
Валютна політика як основа валютного регулювання і контролю.
Сутність, інструменти, види, складові елементи валютної політики.
Валютне регулювання.
Монетарні важелі антиінфляційного регулювання.

Інформаційні джерела

Основні:

1. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс]: Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III/ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>

2. Про Національний банк України [Електронний ресурс]: Закон України від 20 трав. 1999 р. № 679-XIV/ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.

3. Гасій О.В. Гроші та грошово-кредитна політика: дист. курс. з навчальної дисципліни (I семестр) для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Полтава: ПУЕТ, 2023. URL: <http://www2.el.puet.edu.ua/wk/course/view.php?id=1531>.

4. Гасій О.В. Гроші та грошово-кредитна політика: дист. курс. з навчальної дисципліни (II семестр) для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Полтава: ПУЕТ, 2023. URL: <http://www2.el.puet.edu.ua/wk/course>

[/view.php?id=2522](#)

5. Гасій О. В., Соколова А.М., Прохар Н.В. Фактори конкурентного середовища у банківському секторі України: регіональний аспект. Ефективна економіка. 2021. №5. URL:

<http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/10704/1/Стаття%20Гасій%20О.В.%20С%20Соколова%20А.М.%20С%20Прохар%20Н.В..pdf>

6. Вовчак О.Д., Бучко І. Є., Костак З. Р. Гроші і кредит : навч. посібник. Київ : Центр учб. л-ри, 2019. 424с.

7. Гроші та кредит : підручник / [М. І. Савлук, А. М. Мороз, І. М. Лазепко та ін.] ; за наук. ред. М. І. Савлука. 6-те вид., перероб. і доп. К. : КНЕУ, 2011. 589 с.

8. Коваленко Д. І. Гроші та кредит: теорія і практика : навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 352 с.

9. Косова Т., Папаїка О. Центральний банк і грошово-кредитна політика: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2019 р. 328 с.

10. Тимохова Г. Б. Фінанси, гроші та кредит : навчальний посібник для ст.-ів ВНЗ. Київ : Кондор, 2019. 592с.

11. Щегинін А. І. Гроші та кредит : навчальний посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. 163 с.

12. Гасій О.В., Клименко В.І. Стан та перспективні вектори розвитку банківської кредитної діяльності в Україні. Ефективна економіка. 2020. №1. URL: <http://ojs.dsau.dp.ua/index.php/efektyvnaekonomika/article/view/2296>

13. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua>

14. Monetary policy and financial stability. 2023. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2023/747841/IPOL_IDA\(2023\)747841_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2023/747841/IPOL_IDA(2023)747841_EN.pdf)

Додаткові:

15. Банківська система України: інституційні зміни та інновації [Електронний ресурс] : монографія / [Л. О. Примостка, М. І. Диба, І. В. Краснова та ін.] ; за заг. ред. Л. О. Примостки. К. : КНЕУ, 2015. 434 с. Режим доступу:

<http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/12504/1/Банківська%20справа.pdf>.

16. Гроші та кредит : підручник / за ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 892 с.

17. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн : навч. посібник / З. В. Герасимчук, Н. І. Корецька, Н. С. Різник, В. Л. Галушак. Херсон : Олді-плюс, 2015. 572 с.

18. Гасій О.В. Особливості споживчого кредитування домогосподарств в умовах воєнного стану / О.В. Гасій // Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції “Розбудова інноваційних економіки, менеджменту та освіти в умовах нової соціальної реальності” (м. Київ, МАУП, 26 травня 2022 р.). - 2022. - С. 74- 76. <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/12463>

19. Гасій О.В. Стан та проблеми кредитування в Україні / О. В. Гасій, А.О. Лучко // Збірник тез XLV Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2021 рік (м. Полтава, 13–14 квітня 2022 р.). Полтава : ПУЕТ, 2022. Ч. 1. 320 с. с. 76-78. http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/12068/1/Aktualni%20pytannia%20rozvytku%20nauky_Ch1_2022_76-78.pdf

20. Гасій О.В. Особливості роботи банківської системи та валютного ринку в умовах воєнного стану/ О. В. Гасій, В.В. Довгополий // Збірник тез XLV Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2021 рік (м. Полтава, 13-14 квітня 2022 р.). Полтава : ПУЕТ, 2022. Ч. 1. 320 с. . С. 85-87 http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/12072/1/Aktualni%20pytannia%20rozvytku%20nauky_Ch1_2022_85-87.pdf

21. Гасій О. В., Стефанюк О.Д. Муніципальні банки як фінансові інститути системи місцевого самоврядування. Науковий вісник ПУЕТ. 2018. №4. С. 37-43.

22. Гроші та кредит [Електронний ресурс] : підручник / О. В. Дзюблюк, Б. П. Адамик, Г. Р. Балянт [та ін.] ; за ред. О. В. Дзюблюка. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 892 с. Режим доступу : <https://www.wunu.edu.ua/news/13792-vijshov-z-druku-pdruchnik-grosh-takredit.html>

Фінансова статистика

Фінансова сфера економіки як об'єкт вивчення фінансової статистики.

Основні завдання фінансової статистики.

Система показників окремих галузей фінансової статистики.

Державна служба статистики України, її завдання та функції.

Вимоги до статистичної звітності.

Сутність фінансово-економічних розрахунків та їх значення для кількісного аналізу фінансових операцій.

Предмет, мета та завдання статистики грошового обігу.

Показники статистики грошей та їх функціональна характеристика. Вивчення методів розрахунку грошової маси та грошової бази.

Вимірювання впливу окремих факторів при вивченні динаміки грошової маси.

Статистичне визначення загальної маси грошей в обігу. Аналіз показників швидкості обігу грошової маси.

Прогнозні розрахунки грошової маси.

Зміст, мета, основні завдання та структура статистики зовнішньоекономічної діяльності.

Сутність, об'єкт та предмет статистики зовнішньої торгівлі.

Групи показників, що використовуються для оцінки стану та розвитку зовнішньої торгівлі країни, методика їх розрахунку.

Сутність, значення та завдання статистики державних фінансів.

Основні завдання та об'єкти статистичного вивчення державного бюджету.

Інформаційні джерела для статистики державного бюджету.

Основні показники статистики державного бюджету, їх сутність та методика розрахунку.

Зміст, мета та основні завдання статистики банківської діяльності.

Система показників статистики страхування.

Інформаційне забезпечення статистики фондового ринку.

Інформаційні джерела

1. Горкавий В. К. Статистика : Підручник. Третє вид., переробл. і доповн. / В. К. Горкавий. Київ: Алерта, 2020. 644 с.

2. Краєвський В. М. Фінансова статистика : навчальний посібник / В. М. Краєвський, Н. В. Параниця, Я. О. Остапенко. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2018. – 308 с.

3. Кремень В. М. Фінансова статистика : навчальний посібник (гриф МОН України) / В. М. Кремень, О. І. Кремень. – К. : Центр навчальної літератури, 2014. – 368 с.

4. Назарова О. Ю. Статистика фінансів: Навчально-методичний посібник / О. Ю. Назарова, О. А. Чуприна. – Х.: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2015. – 123 с.

5. Банківська статистика : навч. посібник / уклад. І. В. Белова. - Суми : Університетська книга, 2014. - 431 с.

6. Галицька Е. В. Фінансова статистика: навчальний посібник / Е. В. Галицька, Н. В. Ковтун. – К. : Кондор, 2008. – 440 с.

7. Мальчик М. В. Фінансова статистика: навчальний посібник/ М. В. Мальчик, С. І. Малашко, А. І. Пелех. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 184 с.

8. Маслій В. В. Фінансова статистика: навчальний посібник / В. В. Маслій. – Тернопіль : Карт-бланш, 2007. 298 с.

9. Тимошенко О. В. Аналіз стійкості державних фінансів України / О. В. Тимошенко, Т. П. Гудзь // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». – 2019. - № 4. – С.48-58 . - Режим доступу: <http://journal.puet.edu.ua/index.php/nven/article/view/1587/1421>

10. Тимошенко О. В. Оцінка сучасного стану виконання бюджетних програм як об'єкту управління бюджетними видатками / О. В. Тимошенко, О. К. Кузьменко, А.Г. Тимошенко // Економічний вісник Донбасу. – 2020. - № 2(60). – С.108-116.

11. Тимошенко О.В. Оцінка фіскальних дисбалансів бюджетної системи в контексті забезпечення бюджетної безпеки України / О.В. Тимошенко // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія

«Економічні науки». – 2018. - №5. – С.110-118 .

12. Фінансова статистика (з основами теорії статистики) : Підручник/ А. В. Головач, В. Б. Захожай, Н. А. Головач, А. А. Шустіков. – К.: МАУП, 2005. – 496 с.

13. Фінансово-банківська статистика: навчальний посібник/ П. Г. Вашків [та ін.]. – К.: Либідь, 2007. – 512 с.

Фінанси домогосподарств

Домогосподарство як суб'єкт ринкової економіки.

Сутність фінансів домогосподарств та їх місце у фінансовій системі держави. Історія розвитку фінансів домогосподарств.

Соціально-економічне значення фінансів домогосподарств для економіки держави.

Функції фінансів домогосподарств у ринковій економіці.

Фінансові ресурси домогосподарств: сутність та класифікація.

Вплив соціально-економічної політики держави і трудових відносин на фінанси домогосподарств.

Показники рівня життя населення.

Соціальні стандарти у світі та в Україні.

Прожитковий мінімум як базовий соціальний стандарт. Аналіз сучасного рівня життя населення в Україні.

Показники рівня добробуту населення.

Поняття бюджету домогосподарства.

Принципи формування бюджету домогосподарства. Види і структура бюджетів домогосподарств.

Політика управління фінансовими ресурсами домогосподарств.

Фінансова стратегія як складова управління фінансовими ресурсами домогосподарства.

Цілі та методи аналізу бюджету домогосподарства.

Дефіцит бюджету домогосподарства.

Сутність та класифікація витрат домашніх господарств.

Характеристика видів витрат домогосподарства. Фактори формування потреб і витрат домогосподарств.

Типи споживчої поведінки домогосподарств.

Управління витратами домогосподарств.

Сутність та класифікація доходів домогосподарств.

Поняття та види соціальних трансфертів населенню.

Економіко-правові підстави одержання житлової субсидії населенням України.

Види матеріальної допомоги населенню в Україні та умови її одержання.

Податки в діяльності домогосподарств: сутність та класифікація.

Поняття податкового навантаження. Склад податкового навантаження на фінанси домогосподарства.

Взаємовідносини домогосподарств з фінансовими посередниками

Сутність та класифікація заощаджень домогосподарств.

Кредитування домогосподарств. Види банківських кредитів для фізичних осіб.

Оцінка платоспроможності позичальника на основі аналізу грошових потоків домогосподарства.

Шахрайство з кредитами: шляхи забезпечення та боротьби з ним.

Сутність поняття «фінансова безпека домогосподарства».

Ризик як фактор порушення фінансової безпеки домогосподарства. Фінансові і нефінансові ризики домогосподарств.

Методи управління ризиками домогосподарств. Фінансові рішення домогосподарств в умовах економічних ризиків.

Страховання як метод фінансової безпеки домогосподарства.

Загроза фінансової кіберзлочинності для домогосподарств та шляхи попередження її наслідків.

Оцінка фінансової безпеки домогосподарств. Шляхи забезпечення фінансової безпеки домогосподарств.

Поняття фінансового потенціалу як основи фінансової безпеки домогосподарства.

Методика розрахунку фінансового потенціалу домогосподарства.

Вища економічна освіта як основа фінансової грамотності населення.

Психологія раціональних фінансів домогосподарства.

Інформаційні джерела

Основні джерела:

1. Воробйов Ю.М. Фінанси домашніх господарств у фінансовій системі держави: монографія / Воробйов Ю.М., Ворошило В.В. – Сімферополь: ВД «АРИАЛ», 2013. – 232 с.

2. Гудзь Т.П. Дистанційний курс з навчальної дисципліни «Фінанси домогосподарств» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». – Полтава: ПУЕТ, 2022. URL: <http://www2.el.puet.edu.ua/wk/course/view.php?id=1169>. - Платформа дистанційного навчання ПУЕТ.

3. Гудзь Т. П. Фінанси домогосподарств : навч.-метод. посібник. – Полтава : ПУЕТ, 2016 . – URL: локальна мережа ПУЕТ. – На укр. мові. – Режим доступу: http://elib.puet.edu.ua/action.php?kt_path_info=lm.web.view&fDocumentId=782181 – Локальна мережа ПУЕТ

Додаткові джерела:

4. Гудзь Т. П. Сучасні тенденції розвитку заощаджень українських домогосподарств з використанням банківських продуктів. Науковий вісник

Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». 2019. № 3. С. 77- 87. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/8295>

5. Гудзь Т. П. Прогнозування рівня трансформації заощаджень вітчизняних домогосподарств в інвестиційний капітал. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. 2020. №1/2. С. 105-118. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/9272>

6. Кізіма Т.О. Фінанси домогосподарств: сучасна парадигма та доміанти розвитку: монографія / Т.О. Кізіма. – Київ: Знання, 2010. – 431 с.

7. Кізіма Т. О. Кредитна поведінка домогосподарств: структурно-аналітичний аспект. Світ фінансів. 2019. Вип. 1. С. 7-18.

8. Перит І. О. Сутність та управління підприємницькою діяльністю домогосподарств. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 20. С. 72-77.

9. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

10. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.

11. Шолудько О., Грицина О. Особливості фінансової поведінки домогосподарств та їхня адаптація до сучасних економічних реалій. Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія : Економіка АПК. 2019. № 26. С. 87- 91.

12. Юдіна С. В., Галаганов В. О., Боровець І. С. Ключові проблеми та міжнародний досвід функціонування механізму накопичення фінансових ресурсів домогосподарств. Економіка та держава. 2019. № 12. С. 48-54.

13. Ясинська Н. А. Дослідження структурних зрушень фінансів домогосподарств України. Інноваційна економіка. 2018. № 5-6. С. 94-103.

Інформаційні ресурси Інтернету:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>

4. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>

5. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/>

6. Офіційний сайт Фонду гарантування вкладів фізичних осіб URL: <http://www.fg.org.ua/>

Структура оцінки та порядок оцінювання

Порядок оцінювання: конкурсний бал вступника для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів (фахове випробування). Фаховий іспит відбувається у формі комп'ютерного тестування. За кожну правильну відповідь тестового завдання (33 завдання) вступнику нараховується 1 тестовий бал.

Результати виконання завдань дозволяють виявити рівень підготовки вступника:

- 1 рівень (високий): 200-180 балів;
- 2 рівень (середній): 179-160 балів;
- 3 рівень (достатній): 159-140 балів;
- 4 рівень (низький): 139-100 балів.

Таблиця 1 - Переведення тестових балів до шкали 100-200 з фахового іспиту для здобуття ступеня бакалавра зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок (освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»)

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
3	100	17	151
4	107	18	152
5	114	19	153
6	121	20	155
7	126	21	157
8	131	22	159
9	134	23	163
10	137	24	167
11	140	25	171
12	143	26	175
13	145	27	181
14	147	28	187
15	148	29	193
16	150	30	200